

"Jutarnji list" u križarskom pohodu protiv javnog obrazovanja

U Jutarnjem listu u subotu, 30. ožujka, uz udarnu najavu i na dvije stranice, objavljen je tekst "Skupa proizvodnja neznanja" u kojemu se, bez imalo logike i smisla, a utemeljeno na netočnim i vjerojatno falsificiranim podacima analizira "stanje u hrvatskom školstvu" te se iz te "analize" izvode tendenciozni i politikantski zaključci. Cijeli tekst spada u kategoriju amaterski sastavljenog plaćenog oglasa (i sasvim je moguće da to i jest) i zapravo je propagandni pamflet kojim se direktna veza između Jutarnjeg lista i MZOS-a koristi za nešto što se ne može nazvati nikako drugačije nego lov na vještice.

Također, činjenica da se preko leđa cijelog jednog sektora provodi poluprivatni obračun s jednim sindikalnim čelnikom - ma što o tome čelniku mislili - govori o potpunom bezumlju onih koji stoje iza objavljivanja ovakvog teksta. Ovakva haranga protiv čitavog sustava ekvivalentna je pokušaju da se ubije jedna buha tako što se ide ustrijeliti psa i govori o prioritetima, interesima, (ne)sposobnosti, a možda i o psihičkom stanju onih koji su ovako nešto bili sposobni naručiti i provesti.

Zaključci teksta koji otvoreno agitiraju za podupiranje i jačanje privatnih škola možda su u korelaciji s osobnim interesima političkih i financijskih sponzora Jutarnjeg lista i visokih dužnosnika u Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta, ali za hrvatsko obrazovanje, kao i za hrvatsko društvo, značili bi katastrofu jer bi time, kao krajnji rezultat, kvalitetno obrazovanje postalo dostupno samo bogatima.

Što se tiče činjeničnih netočnosti, cijeli tekst je utemeljen na netočnim podacima o broju zaposlenih u hrvatskom osnovnom i srednjem školstvu. Da su ti brojevi lažni, a time i sva statistika koju su novinari iz nje pokušali izvući, jasno se vidi iz podataka Državnog zavoda za statistiku za 2009./2010. godinu koji navodi broj zaposlenika u školama (broj ugovora o radu), ali ističe i "ekvivalent pune zaposlenosti". Taj ekvivalent je stvaran broj radnih mjesta s punom satnicom i on je, prema podacima za 2009./2010., za srednje škole manji od broja ugovora o radu kojima se koristi novinar za gotovo jednu trećinu!

Ne treba biti statističar da se zaključi da broj sklopljenih ugovora o radu ne govori ništa o postotku radnog vremena koji zaposlenik ostvaruje (netko ostvaruje i svega 2 ili 4 sata u nastavi!) i da se s promjenom broja tih ugovora iz godine u godinu ne mogu izvući nikakvi zaključci o stvarnoj promjeni broja radnih mjesta. Spomenuti je novinarski uradak stoga najočitiiji primjer namjernog obmanjivanja javnosti ili nesposobnosti novinara.

Da je tekst šarlatanski i pun nebuloza govori i sljedeće:

- brojka o 2100 osnovnih škola je lažna. Do nje se moglo doći samo zbrajanjem matičnih i područnih škola. Pravi broj škola u Hrvatskoj je, opet, za trećinu manji

- loši rezultati na međunarodnim testiranjima su izravan rezultat loših programa i korupcije u školstvu, što sve počinje od najviše razine, dakle iz Ministarstva, a posebno negativne selekcije među učiteljskim kadrom (čiji uzrok su male plaće i javno omalovažavanje profesije od strane medija - primjer je i ovaj tekst - ali u zadnje vrijeme sve češće i prosvjetnih vlasti)

- početni grafikon koji prikazuje porast cijene obrazovanja (koga? čega? za koje razdoblje?) postavljen je bez šireg konteksta. Sjetite se koliko je kilogram kruha koštao 2000. a koliko 2010., a o benzinu da se i ne govori

- državni pedagoški standard (koji važi od 2008. godine) propisao je smanjivanje maksimalnog (s 33 na 28) i minimalnog (s 17 na 14) broja učenika u razredu. To je također utjecalo na porast broja razreda i posljedično učitelja i nastavnika koji im predaju, a utjecalo bi još i više da se primjenjuje kako bi trebalo. Umjesto toga, u nekim razredima se nalazi i do 35 učenika što zvuči prilično drugačije od podatka "jedan učitelj na devet učenika".

- na koji način se došlo do podatka da je "Hrvatska treća u Evropi po potrošnji za obrazovanje" možemo samo nagađati. Javni i svima dostupni podaci kažu da je istina potpuno drugačija: Hrvatska je u 2009. za obrazovanje izdvojila 4,3 posto BDP-a, Slovenija 5,7, Estonija 6,1, a Litva i Latvija 5,6. Razvijene europske zemlje u tom segmentu predvode Danska sa 8,7 posto, Island sa 7,8, te Švedska i Norveška sa 7,3 posto.

Ovakav tekst školski je primjer "novinarstva iz fotelje": novinar je obradio statističke pokazatelje koje je napravio netko drugi, uopće ne provjeravajući istinitost i kontekst, a da nije pomolio nos kroz vrata svoje novinske redakcije i, nedajbože, obišao neku stvarnu hrvatsku školu na nekoj stvarnoj lokaciji kako bi vidio kako te škole izgledaju, koliko učenika i učitelja imaju te koji su mogući razlozi i objašnjenja takvih statističkih podataka. (Iako, s obzirom da dužnosnici prosvjetne vlasti na isti način vode prosvjetnu politiku, a to je da u škole uđu samo kad se treba slikati za novine s dječicom i šarenim posterima, a inače ih zaobilaze u širokom luku, možda mu to i nije previše za zamjeriti.)